

Latvian metsäsektori

[Venäjän ja itäisen Euroopan metsätietopalvelu](#)

Metsävarat ja metsänomistus

Latvian pinta-alasta on metsää hieman yli puolet, mikä tekee maasta Euroopan neljänneksi metsäisimmän. Maa sijaitsee muiden Baltian maiden tavoin hemiboreaalaisella vyöhykkeellä.

Puolet yksityismetsää

Valtion omistuksessa metsistä on puolet ja toisen puolen omistaa 144 000 yksityistä metsänomistajaa. Yksityisistä metsätiloista 60 prosenttia on alle viiden hehtaarin kokoisia. Yksityismetsien pinta-alasta lähes kaksi kolmannesta on kuitenkin yli 20 hehtaarin tiloilla ja kaksi viidestä yli 50 hehtaarin tiloilla.

Yritykset tai osuuskunnat omistavat noin neljänneksen yksityismetsistä tilojen painottuessa suurimpiin kokoluokkiin.

Puuston tilavuus kasvussa

Latvian metsäala on noin kolme miljoonaa hehtaaria, josta 80 prosenttia on ensisijaisesti talousmetsää. Taloudelliselle käytölle on asetettu rajoituksia 14 prosentilla metsistä, jotka ovat enimmäkseen valtion omistamia. Marjojen ja sienien poiminta on sallittua lähes kaikissa metsissä.

Metsäpinta-ala on kasvanut 2000-luvun vaihteesta 14 prosenttia käyttämättömien maatalousmaiden luonnollisen metsitymisen sekä metsittämisen seurauksena. Puuston tilavuus on kasvanut viidenneksellä 665 miljoonaan kuutiometriin. Tyypillisin kehitysluokka on nuoret ja varttuneet kasvatusmetsät.

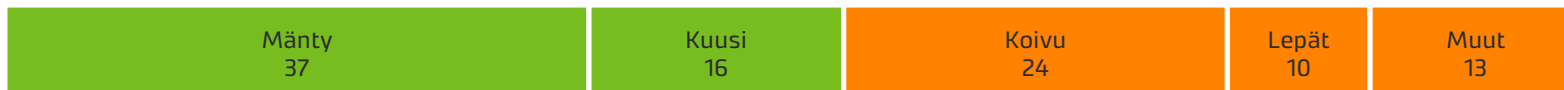
Latvian metsät	
Metsäala	3,4 milj. ha · 1,7 ha/asukas 94 % hyödynnettävissä puuntuotantoon
Puuston tilavuus	665 milj. m ³ · 198 m ³ /ha
Vuotuinen kasvu*	20 milj. m ³ · 6 m ³ /ha*
Vuotuinen hakkuupoistuma*	12,8 milj. m ³ · 4,1 m ³ /ha

*puuntuotannon maalla

Lähde: SoEF 2015

Puuston tilavuudesta puolet on mäntyä ja kuusta, koivua on neljäsosa. Muita yleisiä puulajeja ovat haapa, harmaaleppä ja tervaleppä.

Puulajien osuus puuston tilavuudesta, %

Metsänomistus, %

Lähteet: FRA 2015, Latvian forest...2015

Metsäpolitiikka

Latvian metsäpolitiikan yleiset tavoitteet ovat metsien ja metsämaan kestävä hoito, raakapuun saatavuus kestävällä pohjalla ja vakaa toimintaympäristö metsätuotteiden kehittämiseksi.

Vuonna 2015 hyväksytyt metsäsektorin keskipitkän aikavälin poliittiset tavoitteet:

- ▶ Latvian metsätalous on kestävä ja kansainvälisesti tunnustettua.
- ▶ Metsäsektorin tuotanto on kilpailukykyistä ja asiakaslähtöistä, jalostusaste on korkea.
- ▶ Koulutuksen ja tieteen taso sekä työvoiman osaaminen ovat tarvittavan korkealla tasolla.

Metsälaki keskeinen

Keskeinen metsäasioita käsittelevä laki on metsälaki. Sen tavoitteena on kestävä metsätalouden mahdollistaminen kaikissa Latvian metsissä. Metsänomistajille taataan yhtäläiset oikeudet, omaisuuden loukkaamattomuus ja taloudellisen toiminnan riippumattomuus sekä asetetaan heille myös yhtäläiset velvollisuudet.

Metsälaki säätelee muun muassa eri hakkuutapojen käyttöä ja asettaa velvollisuuksia metsänuudistamiselle, metsänhoidolle sekä metsävaratietojen toimittamiselle valtion metsähallinnolle.

Kuva: Erkki Oksanen/Luke

Metsäalasta
sertifioitu
24% FSC
48% PEFC

Valtion metsien käyttö ja suojele määritellään metsälaissa Latvian valtion metsien (*Latvijas valsts meži*) tehtäväksi. Sen toimintaa ohjaa erillinen laki.

Metsätalous säänneltyä

Muita keskeisiä metsäasioita käsitteleviä lakeja ovat erityisesti suojeltuja luontoalueita käsittelevä laki, lajien ja biotooppien suojelulaki, suojavyöhykelaki ja erityisesti suojeltujen metsäalueiden laki. Ne asettavat rajoitteita metsien talouskäytölle.

Lajien ja biotooppien suojelulaissa keskeisin metsiä koskeva sisältö liittyy mikroreserveihin, jotka ovat uhanalaisten lajien tai elinympäristöjen suojeleuun tarkoitettuja kohteita. Suojavyöhykelaki rajoittaa metsien käyttöä Itämeren ja Riianlahden rannikon suoja-alueella sekä kaupunkien, vesistöjen ja soiden suojavyöhykkeillä.

Latvian maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 allokoi EU-varoja erityisesti maa- ja metsätalouden ekosysteemien kunnostukseen, säilyttämiseen ja parantamiseen, tavoitteena ympäristöystävälliset toimintatavat.

Moniin muihin EU-maihin verrattuna Latviassa on enemmän metsätalouden harjoittamista koskevia lakeja ja säädöksiä.

Metsätalouden organisaatiot

Latviassa metsäalan hallinto on sijoitettu maatalousministeriöön ja sen alaiseen Valtion metsähallintoon. Maatalousministeriö on vastuussa muun muassa metsäpolitiikan sekä metsien käyttöä, ympäristön suojelua ja metsästyä koskevien säädösten valmistelusta sekä sidosryhmätiedotuksesta. Valtion metsähallinto on vastuussa lain täytäntöönpanoon liittyvästä neuvonnasta ja valvonnasta.

Valtion talousmetsien hoidosta vastaa vuonna 1999 perustettu osakeyhtiö Latvian valtionmetsät "Latvijas valsts meži".

Ympäristöministeriö on vastuussa ympäristönsuojeluista ja valvoo ympäristörajoitusten noudattamista Latvian metsissä. Se vahvistaa muun muassa lajien ja elinympäristöjen hoitosuunnitelmat.

Yksityisten toimijoiden etujärjestöt

Metsäsektorin yksityisten toimijoiden järjestöt yhdistyivät Latvian metsäteollisuusliitoksi vuonna 2000. Liitto toimii etujärjestönä Latvian metsäsektorin kehittämisessä yhdessä muiden sidosryhmien kanssa.

Yksityisten metsänomistajien etujärjestönä toimii Latvian metsänomistajien liitto. Sen jäsenenä on hyvin kattavasti yksityismetsien omistajia sekä yhtiöiden ja paikallishallinnon metsien omistajia. Liitto perustettiin vuonna 2005, jolloin kolme muuta metsänomistajaliittoa yhdistyi siihen.

Kuva: Erkki Oksanen/Luke

Metsätalouden keskeisimmät organisaatiot Latviassa

- ▶ Maatalousministeriö "[Zemkopības ministrija](#)"
- ▶ Valtion metsähallinto "[Valsts meža dienests](#)", VMD
- ▶ Latvian valtionmetsät "[Latvijas valsts meži](#)", LVM
- ▶ Ympäristöministeriö "[Vides ministrija](#)"
- ▶ Latvian metsäteollisuusliitto "[Latvijas Kokrūpniecības Federācija](#)"
- ▶ Latvian metsänomistajien liitto "[Meža īpašnieku biedrība](#)", LMIB

Metsäalan tutkimus ja koulutus

Keskeiset metsiin liittyvää tieteellistä tutkimusta tekevät laitokset ovat Latvian metsätutkimuslaitos (Silava), Latvian maatalousyliopiston metsätieteellinen tiedekunta ja Latvian puukemiainstituutti.

Muuta metsiin liittyvää tutkimusta tekee Metsä- ja puutuotteiden tutkimus ja -kehitysinstituutti (MeKA), joka tarjoaa puun ja puutuotteiden tutkimusta, kehittämistä ja testausta sekä epävirallista koulutusta.

Metsäalan ylintä koulutusta antaa Latvian maatalousyliopistoon kuuluva metsätieteellinen tiedekunta tohtorin tasolle asti. Maisterintutkinnon suuntautumisvaihtoehtoihin kuuluvat metsäekologia ja metsänhoito, metsäekonomia ja -politiikka, metsäteknologia sekä puuteknologia.

Alemmalla korkeakoulututkinnolla on omat suuntautumisvaihtoehdonsa. Riikan teknisen yliopiston Materiaalitieteen ja muotoilun instituutti tarjoaa myös metsäsektoriin liittyvää koulutusta.

Ammatillista metsäalan koulutusta antaa kaikkiaan 19 ammattioppilaitosta eri puolilla maata.

Metsätutkimuslaitoksen ja Maatalousyliopiston yhteinen virasto Metsäasema keskittyy pitkäaikaiseen metsänhoidon tutkimukseen ja vastaa sen jatkuvuudesta.

Kuva: Erkki Oksanen / Luke

Metsätalouden tutkimus- ja koulutusorganisaatiot

- ▶ Valtion metsätutkimuslaitos "[Latvijas Valsts mežzinātnes institūts](#)", SILAVA
- ▶ Latvian maatalousyliopisto "[Latvijas Lauksaimniecības universitāte](#)", Metsätieteellinen tiedekunta
- ▶ Latvian puukemiainstituutti "[Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts](#)"
- ▶ Metsä- ja puutuotteiden tutkimus ja -kehitysinstituutti "[Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts](#)", MeKA
- ▶ Riikan tekninen Yliopisto "[Rīgas Tehniskā universitāte](#)", Materiaalitieteen ja soveltavan kemian tiedekunta, Tekstiiliteknologia ja muotoiluinstituutti
- ▶ Metsäasema "[Meža pētišanas stacija](#)"

Metsänhoito

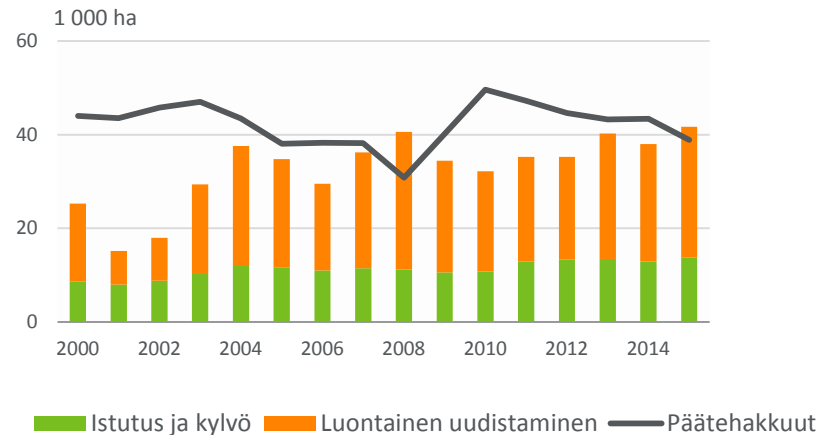
Hakkuita tehdään vuosittain 110 000 hehtaarilla. Tästä 40 prosenttia on päätehakkuita, 30 prosenttia harvennushakkuita ja 25 prosenttia poimintahakkuita.

Metsää uudistetaan vuosittain noin 37 000 hehtaaria. Valtaosa on luontaista uudistamista, kylvön ja istutuksen osuus on noin kolmannes. Koivun osuus kaikesta uudistusosalasta on yli neljännes. Männylle, haavalle ja kuuselle uudistetaan noin viidesosa kullekin. Harmaalepän osuus on noin kymmenen prosenttia. Uudistaminen jakautuu tasaisesti valtion ja yksityismetsiin.

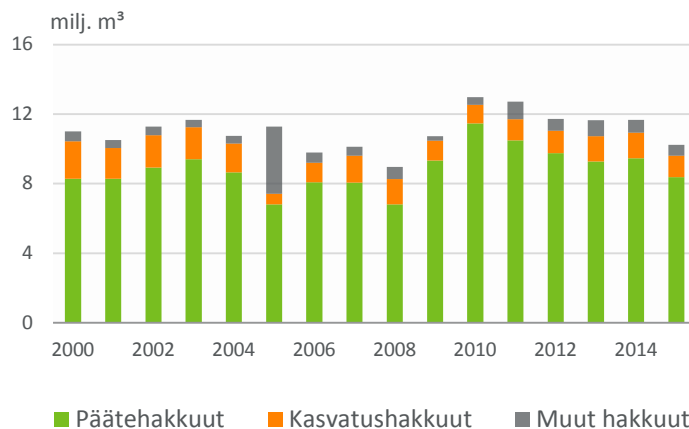
Kylvöstä ja istutuksesta noin 90 prosenttia tehdään männylle ja kuuselle, joilla keinollinen uudistaminen on vallitseva menetelmä. Luontainen uudistaminen on pääasiallinen uudistamismuoto koivulla, haavalla ja lepällä.

Hakkuut ja metsänuudistaminen keskimäärin 2011-2015	1 000 ha
Hakkuut	111
Päätehakkuit	43
Avohakkuut	33
Muut päätehakkuit	10
Harvennushakkuut	33
Poimintahakkuut	28
Muut hakkuut	7
Metsänuudistaminen	38
Kylvö ja istutus	13
Luontainen uudistaminen	25

Metsänuudistaminen ja päätehakkuaala 2000-2014

Hakkuiden kehitys 2000-2015

Lähde: Central Statistical ...2016

Puunkorjuu ja puumarkkinat

Latviassa korjataan vuosittain puuta noin 13 miljoonaa kuutiometriä. Tästä päätehakkuista tulee yli 80 prosenttia, harvennuksista noin 10 prosenttia ja poimintahakkuista alle viisi prosenttia. Metsien kasvusta hyödynnetään yli 60 prosenttia.

Yksityismetsien osuus hakkuumääristä puolet

Tukkipuun osuus ainespuun hakkuista on hieman yli 60 prosenttia. Tukki- ja kuitupuun lisäksi Latviassa tuotetaan myös vähempiarvoista muuta ainespuuta noin miljoona kuutiometriä vuodessa. Polttopuun osuus kokonaishakkuista jää noin 10 prosenttiin.

Hakkuumäärä jakautuu tasan valtion ja yksityisten metsien välillä.

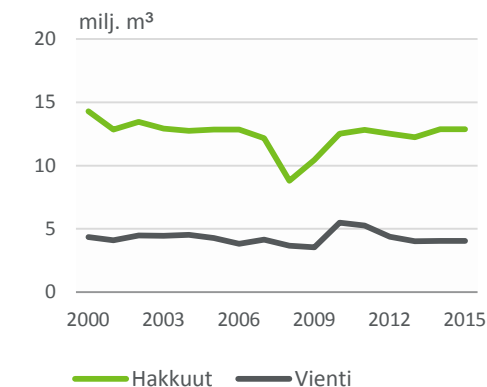
Kuitupuuta viedään ulkomaille

Puuta viedään vuosittain noin viisi miljoonaa kuutiometriä, mikä on lähes 40 prosenttia tuotannosta. Vienti on pääasiassa kuitupuuta, tukkipuun osuus on 15 prosentin luokkaa. Tärkeimmät kuitupuun vientimaat ovat Ruotsi, Suomi ja Saksa.

Raakapuuta myös tuodaan vajaa miljoona kuutiometriä vuodessa. Tuonnista valtaosa on havutukkia. Puuta tuodaan erityisesti Liettuasta, Virosta ja Valko-Venäjältä.

Tärkeimpiä puun ostajia Latviassa ovat tukkipuuta käyttävät sahat. Niiden tuotannosta viidesosa on lehtisahatavaraa. Kuitupuuta menee kotimaassa lastulevyjen tuotantoon sekä energiakäyttöön.

Hakkuut ja puun vienti 2000-2015

Puuntuotanto keskimäärin 2011 - 2015	1 000 m ³ (kuuretta)
Ainespuu	11 430
Havupuu	7 760
Tukkipuu	5 120
Kuitupu	1 570
Lehtipuu	3 770
Tukkipuu	1 910
Kuitupu	1 590
Polttopuu	1 240
Raakapuu yhteensä	12 680
Puuhake ja -lastu	3 160
Jätepuu	550

Lähde: FAOSTAT 2016

Metsäteollisuus

Metsäsektorin osuus Latvian bruttokansantuotteesta on 5,4 prosenttia ja se työllistää neljä prosenttia työvoimasta. Metsäsektorin osuus maan viennistä on merkittävä, noin viidesosa.

Baltian suurin sahatavaran tuottaja

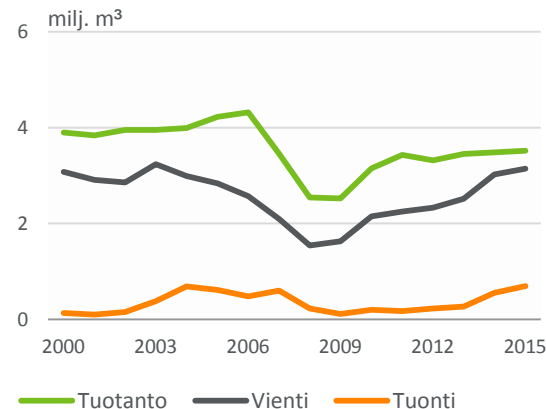
Latvian metsäteollisuus käyttää puuta noin kahdeksan miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Latvian sahatavaran vuosituotanto on yli kolme miljoonaa kuutiometriä, mikä tekee maasta selkeästi suurimman sahatavaran tuottajan Baltiassa. Noin viidesosa sahatavarasta on lehtipuuta.

Puulevyjen vuosituotanto on miljoona kuutiometriä. Suurin osa tästä on lastulevyä, lisäksi tuotetaan vaneria.

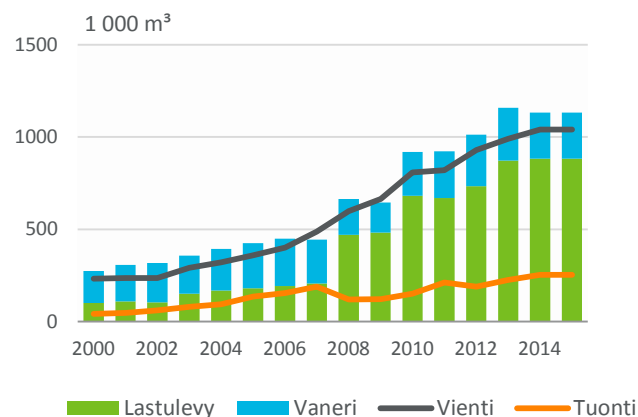
Suurin osa sahatavaran ja puulevyjen tuotannosta viedään ulkomaille. Tärkeitä sahatavaran vientimaita ovat muun muassa Iso-Britannia, Egypti ja Saksa. Puulevyjä viedään paljon Saksan ja Iso-Britannian lisäksi myös Venäjälle ja Liettuaan.

Tuotanto keskimäärin 2011 - 2015	1 000 m ³
Sahatavara	3 440
Havusahatavara	2 780
Lehtisahatavara	660
Puulevyt	1 070
Vaneri	260
Lastulevy	810

Sahatavaran tuotanto ja ulkomaankauppa 2000-2015

Puulevyjen tuotanto ja ulkomaankauppa 2000-2015

Lähde: FAOSTAT 2016

Kemiallinen metsäteollisuus pienimuotoista

Kemiallinen metsäteollisuus on pienimuotoista Latviassa. Puumassaa ei tuoteta lainkaan.

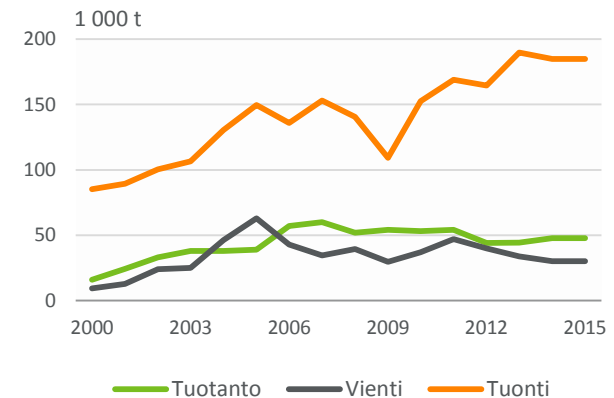
Paperin ja kartongin tuotanto on pysynyt viime vuosikymmenen aikana noin 50 000 tonnin vuositasolla. Tuotanto on lähes kokonaan erilaisia pakkauspapereita ja -kartonkeja. Niitä viedään muun muassa Saksaan ja Alankomaihin.

Kansainvälisistä yrityksistä esimerkiksi Stora Enso tuottaa pakkausmateriaaleja Latviassa. Graafisten papereiden tuotanto on hyvin vähäistä, eikä pehmapapereita valmisteta Latviassa ollenkaan.

Tuotanto keskimäärin 2011 - 2015	1 000 t
Paperi ja kartonki	50
Graafiset paperit	0
Muu paperi ja kartonki	45

Paperin ja kartongin tuotanto ja ulkomaankauppa 2000-2015

Lähde: FAOSTAT 2016

Lähteet

- Central Statistical Bureau of Latvia . 2016. http://data.csb.gov.lv/pxweb/en/lauks/lauks_ikgad_mezsaimn/?tablelist=true&rxid=3d1b24eb-228c-413c-9cda-f786ac4a7cda (viitattu 1.7.2016)
- FAOSTAT. 2016. <http://faostat3.fao.org/download/F/FO/E> (viitattu 7.11.2016)
- FRA. 2015. Global Forest Resource Assessment 2015. Country reports. Latvia. FAO. <http://www.fao.org/forest-resources-assessment/documents/en/>
- FSC. 2016. Facts & Figures. <https://ic.fsc.org/en/facts-figures> (viitattu 10.6.2016)
- Latvian Foret Sector Facts and Figures. 2015. Zaļās mājas. http://www.zalasmajas.lv/wp-content/uploads/2016/02/skaitlifakti_EN_web.pdf
- PEFC. 2016. Facts & Figures. <http://www.pefc.org/about-pefc/who-we-are/facts-a-figures> (viitattu 10.6.2016)
- SoEF. 2015. State of Europe's Forests 2015. <http://www.foresteuropa.org/docs/fullsoef2015.pdf>
- Unece. 2015. Country Market Statements. Latvia. <http://www.unece.org/forests/market-statements-2015.html>
- Unece. 2016. Country Market Statements. Latvia. <http://www.unece.org/forests/market-statements-2016.html>